

ook den samenhang van dit menschengedoe in afgelegen, onaanzienlijke stadjes met den ganschen levenden cosmos daar rondomheen. Het schijnbaar meest toevallige gedoe — onafwendbaar als een „vloed”! Zóó begreep ik dezen eersteling, en hij interesseerde mij.

H. R.

MIEK JANSSEN, *Renera Genoveva de Caettens*, Amsterdam, Em. Querido, 1925.

Het ietwat precieuse, het lichtelijk gezochte, dat dezen roman kenschetst, ligt over den breeden titel symbolisch uitgestrekt. „Renera Genoveva de Caettens”. Wij voelen dat dit onmogelijk een gewóón geschiedenisje zijn kan; uit dien naam alléén al fladdert iets onwezenlijks, iets beangstigends op. En ons voorgevoel wordt niet beschaamd. Renera is on-alledaagsch, zij is een geteekende, een betooverde door zee en wind, een verdwaasde en een verdoolde, die, als uit verre nevelen, vragend roept naar een klein houvast in de wereld der werkelijkheid.

En dit boek, ondanks zijn mateloze zwakheden, heeft een zekere suggestie, die juist voorkomt uit dat verre, treurende roepen door nevelen heen.

Het is het dagboek van een jonge vrouw, die niet voor het leven bestemd is — van eene aan wie alle kracht tot daden ontbreekt, die zich zinken voelt, zinken voelt, terug tot de wellust der zinnen en de wellust van waanzin. Lang nog tracht zij zich in de ijle sfeer van vormloosheid rondom staande te houden; als een riet op bewegend water buigt en deint zij, tot zij ten leste, met den stroom, wordt medegesleurd.

Miek Janssen heeft, al schrijvend, het meisje Renera steeds meer lief gekregen en door deze liefde, deze strakke gespannenheid rondom het wezen dat zij opriep, kwam er langzaamaan iets dat het schriklijk diletantisme van dit boek verslond. Wij gaan hóóren het tergend zingen van den boei in zee dat als de stem van haar noodlot is; wij zien het loome, doellooze leven als van een bloem die honing noch stuifmeel heeft: een onvruchtbare schoonheid. Wij glimlachen niet meer zoo ongeloovig en spottend als in het begin bij het groot woordenspel, de onverantwoordelijke grootspraak: „ik lig dadeloos onder de puinen van een groot paleis” of het gekoketteer met Renera’s liefde voor den dijk. „De dijk is leven en dood voor mij, hij is mijn eeuwigheid.” De schrijfster mist wel alle gevoel van maat, zij heeft weinig begrip van de juiste verhoudingen, die inhoud, stijl, en rythme tot een strakke eenheid verbinden moeten — zij is ordeloos en mateloos in haar taal en in haar gegevens, zij schrijft zooals zij ook gedichten schrijft, bijna blindelings op-het-gevoel-af en een enkele maal, bij verrassing, is het gedicht gaaf en zuiver. Een enkele maal ook stijgt dit ietwat meisjesachtig en dweperig gepraat tot proza — het wordt